

Vergaderjaar 2007–2008

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 671

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 augustus 2008

Overeenkomstig de bestaande afspraken heb ik de eer u hierbij vier fiches aan te bieden die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC):

1. Mededeling inzake gezamenlijk programmeren onderzoek; (Kamerstuk 22 112, nr. 670)
2. Mededeling inzake industriële eigendomsrechten strategie;
3. Mededeling inzake Strategisch Partnerschap EU – Mexico; (Kamerstuk 22 112, nr. 672)
4. Mededeling inzake E-justice; (Kamerstuk 22 112, nr. 673)

De staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
F. C. G. M. Timmermans

Fiche: Mededeling inzake Industriële eigendomsrechten strategie

1. Algemene gegevens

Voorstel: Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, The European Economic and Social Committee and the Committee of the regions: An industrial property rights strategy for Europe (Nederlandse versie niet beschikbaar)

Datum Commissiedocument: 16 juli 2008

Nr. Commissiedocument: COM(2008)465/3

Pre-lex: http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&Dosld=197283

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board: niet opgesteld

Behandelingstraject Raad: Behandeling zal plaatsvinden in Raadswerkgroep Intellectuele eigendom en Raad voor Concurrentievermogen van 25 en 26 september 2008

Eerstverantwoordelijk ministerie: Ministerie van Economische Zaken

2. Essentie voorstel

Het intellectuele eigendomsrecht bestaat uit industriële eigendomsrechten (octrooirecht, merkenrecht, handelsnaamrecht, kwekersrecht, geografische aanduidingen en tekeningen- en modellenrecht), en het auteursrecht en naburige rechten. De onderhavige mededeling van de Commissie «An industrial property rights strategy for Europe», heeft voor het grootste deel betrekking op de industriële eigendomsrechten. Daar waar de term «intellectuele eigendomsrechten» wordt gebruikt (par. 3.4 over mededinging en par. 5 over handhaving, namaak en piraterij), ziet de mededeling echter op industriële eigendomsrechten én het auteursrecht en naburige rechten.

Industriële eigendomsrechten vervullen een belangrijke rol bij de ontwikkeling van de kenniseconomie in Europa. De Commissie doet in deze mededeling een aantal voorstellen om het bestaande systeem van industriële eigendomsrechten te verbeteren. In dit kader hanteert de Commissie vier uitgangspunten, te weten kwaliteit, betaalbaarheid, consistentie en evenwichtigheid.

In de uitwerking wordt aangesloten bij reeds in gang gezette communautaire initiatieven (zoals het Gemeenschapsoctrooi en een communautaire octrooi-jurisdictie¹, alsmede aanbevelingen met betrekking tot kennisoverdracht²), bij mondiale ontwikkelingen (zoals met betrekking tot de harmonisatie van het materiële octrooirecht), en bij de discussies die reeds in het verband van WIPO worden gevoerd over de rol van de industriële eigendomsrechten in ontwikkelingslanden.

¹ Mededeling Europees patent strategie, COM(2007)165, Kamerstukken II 2006/07, 22 112, nr. 527.

² Mededeling kennisoverdracht tussen onderzoeksinstituten en industrie, COM(2007) 182, Kamerstukken II 2006/07, 22 112, nr. 532.

3. Kondigt de Commissie acties, maatregelen of concrete wet- en regelgeving aan voor de toekomst? Zo ja, hoe luidt dan het voorlopige Nederlandse oordeel over bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit en hoe schat Nederland de financiële gevolgen in?

Het merendeel van de door de Commissie aangekondigde maatregelen ziet op onderzoek, consultaties en flankerende maatregelen. Er wordt geen concrete wet – en regelgeving aangekondigd. De belangrijkste acties worden hieronder weergegeven.

Octrooien

De Commissie kondigt aan de kwaliteit van octrooiverlening en de problemen die kunnen ontstaan uit niet-gebruik van octrooien te bestuderen. De onderhandelingen in het kader van het *Substantive Patent Law Treaty* (verdrag ter harmonisering van het materiële octrooirecht) worden voortgezet.

Merkenrecht/Geografische aanduidingen

Met betrekking tot reeds op communautair niveau geregelde industriële eigendomsrechten kondigt de Commissie aan de werking van het merkenrechtstelsel te willen evalueren en een uitbreiding van het stelsel van geografische aanduidingen naar niet-landbouwproducten te willen onderzoeken. De Commissie zal in 2008 een groenboek uitbrengen over agrarische productkwaliteit (inclusief geografische aanduidingen). De Commissie zal toetreding van de EG tot het Verdrag van Singapore inzake het merkenrecht voorbereiden en zal de lidstaten stimuleren het verdrag te ratificeren.

Mededinging

De Commissie kondigt een onderzoek aan naar de wisselwerking tussen intellectuele eigendomsrechten en standaarden. Daarnaast stelt de Commissie een consultatiedocument op over de relatie tussen standaardisatie en industriële eigendomsrechten in de ICT sector.

MKB

Om de toegankelijkheid van industriële eigendomsrechten voor MKB-bedrijven te stimuleren wordt de lidstaten, in afwachting van het Gemeenschapsoctrooi, in overweging gegeven om met name voor MKB-bedrijven octrooieringskosten te verlagen en het bewustzijn van industriële eigendomsrechten onder MKB-bedrijven en onderzoekers te vergroten. Om de toegankelijkheid van geschilbeslechting voor MKB-bedrijven te vergroten zal de Commissie de mogelijkheden van mediation en arbitrage onderzoeken.

Handhaving, namaak en piraterij

Veel aandacht gaat uit naar de handhaving van intellectuele eigendomsrechten en de bestrijding van namaak en piraterij, al dan niet via internationale initiatieven zoals de Anti-Counterfeiting Trade Agreement (ACTA). Het idee achter ACTA is, tezamen met een aantal andere landen, te komen tot een standaard op het gebied van handhaving van intellectuele eigendomsrechten teneinde de productie van en handel in nagemaakte en illegaal gekopieerde goederen effectief te bestrijden. In dit kader wijst de Commissie op het belang van de Handhavingsrichtlijn¹ en kondigt aan te bezien hoe de grensoverschrijdende tenuitvoerlegging van civiele vonnissen op het gebied van intellectuele eigendomsrecht kan worden verbeterd. De Commissie geeft aan dat de distributie, en uiteindelijk ook de vervaardiging, van inbreukmakende goederen moet worden aangepakt. Het belang van een goede informatie-uitwisseling door rechthebbenden van intellectuele eigendomsrechten en de douane bij de bestrij-

¹ Richtlijn 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele eigendomsrechten.

ding van namaak en piraterij wordt benadrukt. Samenwerking met de douane in landen waar veel inbreukmakende goederen worden geproduceerd, zoals China, is van cruciaal belang. Hierom zal de Commissie tezamen met de Chinese autoriteiten een actieplan tegen namaak en piraterij opstellen. Met betrekking tot internetverkeer in inbreukmakende goederen wil de Commissie zelfregulering stimuleren.

IP en ontwikkelingslanden

De Commissie herbevestigt het belang van de Doha Verklaring over TRIPS (*Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights*) en Publieke Gezondheidszorg uit 2001, alsmede het belang van het EU voorstel uit 2004¹ om de aanvrager van een octrooi te verplichten om de oorsprong van genetische bronnen, welke voorkomen in het octrooi, te onthullen («*disclosure of origin*»).

Subsidiariteit en proportionaliteit

Het Nederlandse oordeel over de subsidiariteit is positief. Uit oogpunt van de goede werking van de interne markt en bevordering van de concurrentiekracht en innovatiekracht van de Europese economie, waardeert Nederland de inzet van de Commissie op het gebied van de industriële en intellectuele eigendomsrechten.

Voor zover tot een voorlopige beoordeling over de proportionaliteit van de door de Commissie aangekondigde maatregelen ziet op onderzoek, consultaties en flankerende maatregelen kan worden overgegaan, is het Nederlandse oordeel positief. Nederland onderschrijft de uitgangspunten van de Commissie en de door de Commissie voorgestelde acties.

Financiële gevolgen

Nederland zal de Commissie vragen precies aan te geven wat de financiële gevolgen van de toekomstige acties zullen zijn, die volgen op deze mededeling. Nationale financiële gevolgen dienen te worden ingepast op de begroting van de beleidsverantwoordelijke departementen, conform de regels budgetdiscipline.

4. Nederlandse positie over de mededeling

Nederland verwelkomt de mededeling en deelt met de Commissie de mening dat een sterk stelsel van industriële eigendomsrechten van groot belang is voor de ontwikkeling van de kenniseconomie. Daarvoor is van groot belang dat reeds in gang gezette initiatieven, zoals de totstandkoming van een Gemeenschapsoctrooi, krachtig worden doorgezet.

Octrooien

Nederland verwelkomt de door de Commissie aangekondigde onderzoeken en de voortzetting van de onderhandelingen in het kader van het *Substantive Patent Law Treaty*. Nu, zoals in de mededeling zelf wordt opgemerkt, in het kader van de Europese octrooiorganisatie reeds initiatieven worden ontwikkeld op het gebied van de kwaliteit van octrooi-verlening, ligt aansluiting hierbij voor de hand opdat dublures voorkomen kunnen worden.

Merkenrecht/Geografische aanduidingen

Nederland onderschrijft de aanpak voor wat betreft de evaluatie van het merkenrechtstelsel, alsmede het onderzoek naar de uitbreiding van het stelsel van geografische aanduidingen naar niet-landbouwproducten. Bij dit laatste acht Nederland de bijzondere aandacht voor de verhouding tussen merken en geografische aanduidingen van groot belang. Tevens verwelkomt Nederland het aangekondigde groenboek over agrarische productkwaliteit. Voor wat betreft de ratificatie van het Verdrag van Singa-

¹ http://www.wipo.int/tk/en/genetic/proposals/european_community.pdf

pore kan Nederland zich vinden in de toetreding van de EG en het stimuleren van lidstaten om toe te treden tot dit verdrag.

Mededinging

Nederland verwelkomt het door de Commissie aangekondigde onderzoek alsmede het aangekondigde consultatiedocument.

MKB

Nederland acht de initiatieven om de toegankelijkheid van industriële eigendomsrechten voor MKB-bedrijven te stimuleren van belang. Daarnaast verwelkomt Nederland het onderzoek naar de mogelijkheden van mediation en arbitrage.

Handhaving, namaak en piraterij

Nederland deelt met de Commissie de mening dat inbreuken op intellectuele eigendomsrechten schade toebrengen aan handel en economie en ook een gevaar voor de veiligheid en de volksgezondheid kunnen opleveren. Effectief optreden tegen grootschalige inbreuken op intellectuele eigendomsrechten is daarom geboden. Een internationale ontwikkeling als ACTA, in aanvulling op de reeds voorhanden zijnde verdragen, richtlijnen en nationale wetgeving, verdient daarom aanmoediging. Nederland ziet de aangekondigde aanpak van grensoverschrijdende executie van vonnissen via de verordening Rome I met belangstelling tegemoet. Nederland heeft de Handhavingsrichtlijn reeds geïmplementeerd op 1 mei 2007.¹

Ten aanzien van de bestrijding van namaak en piraterij wordt een veelheid aan maatregelen voorgesteld. Zo kunnen de genoemde bewustmakingscampagnes een bijdrage leveren aan de taak die de rechthebbenden op dit terrein in eerste instantie zelf hebben. Mede in dat verband kan gedacht worden aan publiek-private samenwerking bij de bestrijding van namaak en piraterij. Ook het bevorderen van zelfregulerende afspraken tussen rechthebbenden en andere betrokkenen kan hieraan een bijdrage leveren. Nederland staat positief tegenover het verbeteren van informatie-uitwisseling en samenwerking tussen alle betrokkenen, wanneer dit een bijdrage levert aan een doeltreffender bestrijding van namaak en piraterij.

IP en ontwikkelingslanden

Nederland is verheugd over de herbevestiging van het belang van de Doha Verklaring over TRIPS en Publieke Gezondheidszorg uit 2001. Nederland zal er bij de Commissie op toe zien dat ontwikkelingslanden gebruik kunnen maken van deze TRIPS flexibiliteiten om zo de toegang tot medicijnen te vergroten.

Tevens steunt Nederland de inzet van de Commissie ten aanzien van «*disclosure of origin*». Nederland zal ervoor waken dat, cf. het bestaande EU voorstel, de werkbaarheid van het octrooisysteem niet in het geding zal komen.

Verder zal voor het vormen van een definitief standpunt moeten worden afgewacht hoe de Europese Commissie deze aangekondigde voorstellen verder wil vormgeven en zal uitvoeren.

¹ Stb. 2007, 108.